

Täysistunto

Torstai 14.6.2018 klo 16.00—18.54

10. Lakialoite laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta

Lakialoite LA 24/2018 vp Arto Satonen kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskustelu

17.04 Arto Satonen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluksi haluan kiittää kollegoita laajasta tuesta tälle aloitteelle pikavippien markkinointikiellosta. Kun aloitteen on allekirjoittanut 119 kansanedustajaa kaikista poliittisista ryhmistä, niin voin sanoa, että eduskunnalla on vahva tahtotila puuttua pikavippien markkinointiin.

Arvoisa puhemies! Se kertoo myös siitä, että pikavippikierteeseen ajautuneiden kansalaisten huolet ovat hyvin laajasti välittyneet kansanedustajille. Ylivelkaantuminen on yhteiskunnassa kasvava ongelma. Hyvästä talous- ja työllisyystilanteesta huolimatta maksuhäiriömerkintöjä saaneiden ja ulosotossa olevien kansalaisten määrä kasvaa koko ajan. Maksuhäiriömerkintä oli vuoden 2017 lopussa 375 000 suomalaisella. Luottotietonsa menettäneiden ihmisten elämä on monin tavoin vaikeaa. Esimerkiksi vuokra-asunnon saanti on hankalaa, jos ei kykene maksamaan vuokravakuutta.

Tärkeää on auttaa ihmisiä valumasta ylivelkaantumisen tielle. Markkinointikiellon tavoitteena on nimenomaan estää pikavippien hankkiminen heräteostoksena. Jopa yksittäisen pikavipin ottaminen saattaa johtaa kierteeseen, jossa uudella pikavipillä maksetaan vanhoja velkoja, ja lopulta ajaututaan korkojen painaessa päälle maksukyvyttömäksi. Tämä tarina on tuttu kymmenilletuhansille suomalaisille.

Erityisen riskialttiita velkakierteeseen ajautumaan ovat nuoret, joilla ei vielä ole riittävä kokemusta oman talouden hoidosta. Jos jo nuorena velkaantuu, riski syrjäytyä yhteiskunnasta on todella suuri. Ylivelkaantunut jää usein työelämän ulkopuolelle tai harmaan talouden työntekijäksi, koska ulosotot vanhoista veloista verottavat vahvasti normaalia palkkatuloa. Tämän torjumiseksi säädettiin jo erillinen laki, jonka avulla vuoden työttömänä ollut ylivelkaantunut saa työllistyessään puolen vuoden tauon velkojensa lyhentämiseen.

Pikavippien aiheuttama velkaantuminen koskee myös peliongelmaisia, joiden keskuudessa juuri pikavipit ja lainarahalla pelaaminen koetaan merkittävimäksi pelaamisesta aiheutuvista ongelmista. Usein samoilla nettisivuilla sekä houkutellessaan pelaamaan rahapelejä että tarjotaan pikavippejä. Tämä yhtälö on monille ylivoimainen houkutus, joka tulee myöhemmin kalliiksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

Pikavippien mainonta kiellettiin Hollannissa vuonna 2017, joten se on hyvä esimerkki meille. Asiaan on reagoitu myös yritystasolla: Google on kieltänyt pikavippien mainonnan omilla sivuillaan Yhdysvalloissa. Kyse on globaalista ongelmasta, jonka hallitsemiseen tarvitaan uudet pelisäännöt. On tärkeää, että Suomi on yhtenä esimerkin antajista ja ensimmäisten joukossa kieltämässä pikavippien mainonnan.

Mainontakielto on mahdollista toteuttaa Hollannin tapaan siten, että Finanssivalvonta määrittelee ne korkeariskiset ja vakuudettomat luotot, toisin sanoen pikavipit, joiden mainonta kielletään. Listaa voidaan päivittää tarvittaessa. Jo nykyisin Suomessa pikavippejä tarjoavien yritysten on rekisteröidyttävä Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, mikä olennaisesti helpottaa valvontaa.

Arvoisa puhemies! Pikavippien markkinointikielto on yksi keino saada kulutusluotoista aiheutuvaa ylivelkaantumista kuriin, mutta ei suinkaan ainoa. Meillä on jo olemassa tällä hetkellä korkokatto koskien alle 2 000 euron pikavippejä, ja parasta aikaa selvitetään oikeusministeriössä tämän korkokaton ulottamista myös yli 2 000 euron pikavippeihin. Se olisi erittäin tärkeää, koska tällä hetkellä ajan trendi on se, että näitä useilta eri tahoilta otettuja pikavippejä yhdistellään, ja on yrityksiä, jotka tarjoavat palveluita, joissa ne yhdistävät ja järjestelivät uudelleen näiden lainanottajien lainoja, ja lopputuloksena on se, että maksut ja korot ovat entistä korkeammat. Eli tämä asia on syytä saada hallintaan.

Tämä lakiehdotus koskee kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamista, johon ehdotetaan lisättäväksi 8 a §: ”Eräiden korkeariskisten kulutusluottojen markkinointikielto: Sellaisia vakuudettomia kulutusluottoja, joiden todellinen vuosikorko ylittää tämän luvun 17 a §:n mukaisesti viitekoron lisättynä 50 prosenttiyksiköllä, ei saa markkinoida.” Tämä on siis esitys.

Korostan vielä sitä, että tämä 50 tulee nyt siitä korkokatosta, joka on asetettu tällä hetkellä alle 2 000 euron pikavipeille. Jos tätä korkokattoja saadaan laajennettua ja jos tätä korkokattoja saadaan alennettua — mitä myöskin toivon — silloin pitää alentaa myös sitä korkoa, joka koskee tätä markkinointikieltoa.

On äärimmäisen tärkeää, että me saamme tämän markkinointikiellon käytäntöön, ja uskon, että siihen on hyvät mahdollisuudet. Eduskunta on tässä asiassa puhunut, ja se tulee ottaa valmistelussa huomioon.

17.10 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Satonen on kerännyt nimiä oikeaan paperiin, ja on erittäin hyvä, että tällainen lakialoite, jonka ilman muuta ja eittämättä tarvitsee pystyä tulemaan vielä tällä vaalikaudella myös lihaksi, ei jää niin, ettemme pystyisi käsittelemään ja hallitus ei tätä ottaisi omaan työjärjestykseensä ja toisi esityksenä eduskuntaan, jotta nopeasti voisimme sen täällä säätää.

Erityisen hankalaa on ollut tämä aggressiivinen pikavippien markkinointi, jossa tunkeudutaan ihmisten yksityisyyteen, ja se jos joku on ollut hankalaa. Ollaan kuitenkin pystytty siihen, että tiettyjen kellonaikojen osalta pikavippejä ei enää myönnetä, tässä kehittymistä on tapahtunut. Se on hidasta, mutta joka tapauksessa meidän pitää erityisen tarmokkaasti tarttua tähän pikavippien ongelmaan. Yksi osa sitä on se markkinointi, koska aina sen tiedostaminen, että sinä voit nopeasti hetkellisesti tarttua johonkin syöttiin, ohjaa ihmisten toimintoja ja niitä mahdollisuuksia hyödynnetään.

Edustaja Satonen otti tässä esille myös tämän 2 000 euron katon. Tästä on tehty tälläkin vaalikaudella lakialoite, niin että jokaisesta eduskuntaryhmästä jo yli sata nimeä oli tässä hankkeessa mukana, että voisimme säätää siitä, että lainoittajat antavat 2 000 euron niin sa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

notun limiittilainan, vaikka se lainoituksen tarvitsija käyttäisi siitä 2 000 euron limiitistä vain 300 euroa siihen todelliseen taloudelliseen tilanteeseen, pesukoneen tai talvirenkaiden ostamiseen, ja kun se on 2 000 euroa, niin tämä 50 prosentin korkokatto ei enää toimi-kaan. Sen takia on todella tärkeää, että jo viime vuonna Kuluttajaliitto lähti siltä pohjalta, että pitää olla yli 2 000 euron lainoituksessa myöskin tämä sama 50 prosentin korkokatto. Se olisi erittäin tervetullut uudistus, tietysti yhdessä positiivisen luottorekisterin kanssa, mitä pitäisi myötävuudessa myös täällä eduskunnassa tervehtiä. Osa jopa pienlainojen antajista on sitä mieltä, että meillä pitäisi olla mahdollisuus luottotajan kantaa riski. Meillä monesti pikavippifirmojen ja perintäyhtiöitten välinen kytkös on automaatti, ja siellä näitä perintöjä ja niihin kuluja kustannuksia ketjutetaan edelleen ja edelleen, ja vaikka sitten tuomioistuimesta tulisi päätös, että henkilö on varaton, niin uudelleenperinnän käynnistämisen mahdollisuus on tätä päivää.

Ei toki pidä unohtaa sitä, että edustaja Satosen ansiokkaassa lakialoitteessa oli se, että tämä markkinointi ei koskisi perinteisiä luotonantajia ja pankkeja. Pitää noin tosiasiallisesti kuitenkin tunnustaa se, että jos henkilö, joka haluaa nopeaa luototusta omaan taloudelliseen tilanteeseensa, ottaa luottokortin käyttöönsä ja kustantaa sillä sen 300 euron hankinnan, mikä on välttämätöntä, kustannukset ovat huomattavasti suuremmat kuin 50 prosenttia, eli kaikki toimitusmaksut ja muut tekevät kyllä luottokortista pieniin lainoituksiin huomattavasti raskaamman kuin tämä 50 prosentin korkokatto tällä hetkellä on. Mutta en kritisoi, etteivätkö pankit näin saa edelleen mainostaa, mutta pitäisi osata katsoa, missä yhteydessä keskustellaan siitä, kun kysymys on nimenomaan pikavipeistä.

Pakko tähän loppuun, puhemies, vielä sanoa se, että me tarvitsemme Suomeen sosiaalista luototusta. Se on se polku, jota me tarvitsemme tähän maahan. Se on ainoa kestävä väline siihen, että todellakin ne henkilöt, jotka ovat taloudellisessa ahdingossa työttömyyden tai yksinhuoltajuuden kanssa ja tarvitsevat siihen hetkeen jonkinlaisen avun, sen saavat, kyllä sen pitää olla mahdollista. Nämä ihmiset tämän sosiaalisen luototuksen osalta ottavat päälleen sen, että heille tulee luottohäiriömerkintä. Siksi tässä toivottavasti ensi viikolla pystymme puuttumaan myös tähän asiaan, että luottohäiriömerkinnät roikkuvat siellä useita vuosia velan tultua maksettuakin, ja näitä asioita voitaisiin yhdessä viedä eteenpäin niin, että luottohäiriömerkintä sitten tällaisessa tapauksessa, kun se sosiaalinen luototus on maksettu, myös poistuu sieltä sitten kuukauden sisällä.

Mutta, arvoisa rouva puhemies, olen erityisen tyytyväinen, että edustaja Satonen on tämän asian ottanut omakseen, ja toivon kyllä eduskunnalta hyvää ja arvokasta eteenpäinvie-mistä tämän aloitteen osalta.

17.16 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tiiviisti sanoen tämä on kannatettava aloite, jonka olen myös itse allekirjoittanut. Edelliset puhujat aika tyhjentävästi jo kertoivatkin, miksi tämä aloite on tarpeellinen. Henkilökohtaisesti näen tämän nimenomaan kohtuuttomuuden korjaamisena. Tuollaiset korot, mistä puhutaan, 50 prosentin ja vastaavat, ovat jo sinällään kohtuuttomia, ja luottotietojen menettäminen on vakava asia sekä tragedia yksilölle. Omasta puolestani tuollaisen koronkiskonnin voisi ylipäänsäkin kieltää, mutta tämän aloitteen markkinointikielto on hyvä alku, ja mielestäni seuraava askel voisi olla myös tuo mainittu perinnän kohtuullistaminen.

17.17 Katja Taimela sd: Arvoisa rouva puhemies! Pikavippeihin liittyvät ongelmat on hyvin laajalti tunnistettu täällä eduskunnassa ja asiasta on puhuttu useamman kerran viime

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

vuosina. Myös edistysaskelia on otettu pikavippien suitsimiseksi. Tämän lakialoitteen pitkä allekirjoittajalista eduskunnan oikealta vasemmalle osoittaa, että tilanteessa on vielä paljon korjattavaa.

Pikavippien mainonta on voimakkaasti kasvussa, mikä jo sinällään osoittaa sen, että viimeillä on kysyntää ja kysyntäpotentiaalia. Siksi on paikallaan puuttua nimenomaan sellaisten vippien mainontaan, joiden koron voidaan selkeästi katsoa olevan täysin kohtuuttomalla tasolla.

Pikavipit ovat pahimmillaan nykyajan koronkiskontaa, jossa hyväksikäytetään vaikeassa tilanteessa olevia ihmisiä. Pikavippi on hyvin harvoin ratkaisu mihinkään ongelmaan. Sitä vastoin se hyvin usein johtaa ongelmien pahenemiseen ja ongelmakierteiden syntyyn tai syvenemiseen.

Tämä aloite on yksi tärkeä askel oikeaan suuntaan. Samalla olisi tarkasti pohdittava, voitaisiinko pikavippiongelmalle tehdä jopa vieläkin enemmän.

Tässä keskustelun aikana lueskelin muun muassa Kuluttajaliiton materiaalia liittyen pikaluottoihin. Heillä on myös omat ehdotuksensa Suomen lainsäädännön kehittämiseksi, ja ne menevät pidemmälle kuin muun muassa tämä aloite. Pitää miettiä, mitä me voimme todellakin tehdä vielä enemmän näiden asioiden parantamiseksi.

Useilla kotitalouksilla on entistä enemmän velkaa monelle eri taholle, mikä rasittaa kotitalouksien maksukykyä entisestään. Velkasummat paisuvat usein huomattaviksi, ennen kuin maksuhäiriömerkintä katkaisee lisävelkaantumisen.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, edustaja Satosen tekemä lakialoite on erittäin kannatettava, ja toivon sille mitä ripeimpää käsittelyä täällä eduskunnassa.

17.19 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Minäkin haluan kiittää edustaja Satosta tästä tärkeästä, lähes 120 nimeä keränneestä lakialoitteesta.

On totta, kuten esityksen perusteluissakin todetaan, että meillä on edelleen haasteita pikavippimarkkinoilla juuri tämän harhaanjohtavan mainonnan osalta. Todellista vuosikorkoa saa monista pikavippimainoksista edelleen etsiä kissojen ja koirien kanssa, minkä seurauksena moni kuluttaja menee harhaan lainanhoidon todellisten kustannusten laskennassa. Siksi on perusteltua, että myös meillä Suomessa mennään muun Euroopan linjoille ja asetetaan rajoituksia pikavippien mainonnalle.

Lisäksi olen, arvoisa puhemies, yhtä mieltä myös muista edustaja Satosen tekemistä huomioista itse tämän suomalaisten ylivelkaantumisongelman hoitamisen suhteen. Me tarvitsemme tähän itse asiassa kolmen kärjen taktiikan eli panostuksia ylivelkaantumisen ennaltaehkäisyyn, ylivelkaantuneiden auttamiseen ja jälkihoitoon.

Ylivelkaantumisen ennaltaehkäisyssä ehdottomasti tehokkain väline on koulutus. Kuluttamisen muuttuessa helpommaksi myös riskit ylivelkaantumiseen ovat lisääntyneet. Lasten ja nuorten oman rahan käyttöön opastusta pitäisi kyllä antaa myös meille aikuisille.

Toinen tärkeä ennaltaehkäisyn väline olisi myös edustaja Myllykosken mainitsema positiivisen luottotiedon käytön salliminen myös Suomessa. Tästä hyötyisivät sekä yrittäjät että kuluttajat, kun kuluttajien taloudellinen tilanne olisi luotonantajien tiedossa nykyistä paremmin. Mahdollisuudet entistä vastuullisemman luotonannon lisääntymiseen Suomessa paranisivat merkittävästi. Oikeusministeriön asettamien selvittäjien raportinhan pitäisi valmistua tämän kuun lopussa, ja toivottavasti se myös suosittaa Suomen seuraavan tässäkin muita EU-maita. Tapoja tämän toteuttamiseen on toki monia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

Mitä sitten, arvoisa puhemies, tulee toimiin ylivelkaantuneen auttamiseksi ja ylivelkaantumisen jälkihoidoksi, niin totean nykyisen hallituksen kyllä tehneen tässä myös hyviä tekoja. Muun muassa ulosotossa olevien pitkäaikaistyöttömien työllistämismahdollisuuksien parantaminen kuudella sapattikuukaudella on tästä hyvä esimerkki. Lisäksi talous- ja velkaneuvonnalla on keskeinen rooli taloudenhoidon neuvonnassa ja velkakierteen estämisessä. Siksi hallitus on kohdentanut kevään kehysriihessä 5 miljoonaa euroa toiminnan kehittämiseen mahdollisimman helposti saatavaksi juuri velkaantumiskierteen alkuvaiheessa oleville suomalaisille. Tätä tärkeää työtä olisi syytä jatkaa myös tulevilla hallituksilla riippumatta siitä, minkä kokoonpanon varassa kulloinkin toimitaan.

Näillä sanoilla toivon tälle lakialoitteelle asianmukaista valiokuntakäsittelyä.

17.22 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! On mukava kuulla, että tämän lakialoitteen kanssa sali oikeasta vasempaan reunaan on niin yksimielinen. Tavoite on yhteinen. Olemme tärkeän asian äärellä. Kiitos edustaja Satoselle ja yli 100 muulle kollegalle tästä hyvästä keskustelunavauksesta ja myöskin lakialoitteesta. Ja kiitos myöskin kaikille, jotka ovat tämän allekirjoittaneet ja muutenkin pitäneet tätä yhteistä asiaa, ylivelkaantumista, ajankohtaisesti esillä.

Suomessa on kymmeniätuhansia ihmisiä, erityisesti nuoria ja työttömiä sekä yrittäjiä, joiden elämää vaikeuttaa ylivelkaantuminen. Vuodenvaihteessa ulosottovelallisia oli 246 000 ja maksuhäiriömerkintöjä oli noin 380 000 suomalaisella. Ulosottovelallisten määrä on pysynyt jotakuinkin samana, mutta velkojen yhteenlaskettu kokonaissumma on kasvanut.

Viimeksi tänään olen saanut palautetta, miten radiossa soivat jatkuvasti koukuttavat pikavippimainokset. Olen saanut viime kuukausina palautetta myöskin siitä, miten nämä mainokset ja muutenkin ehkä meidän yhteiskunnassamme tällä hetkellä hyvin kuluttajakeskainen ajattelutapa suosivat sitä, että monet nuoret ajattelevat, että jokaisella tai lähes kaikilla pitäisi olla kaikkea sitä samaa, mitä muilla kylän, kaupunginosan lapsilla on. Olisi tärkeää ymmärtää ja puhua myöskin lasten ja nuorten kanssa siitä, mitä kaikkea on tarpeellista saada.

Mutta sen lisäksi tarvitaan tietenkin myös yhteiskunnallista keskustelua. Erityisesti kannan huolta meidän kouluistamme ja opetuksestamme siinä mielessä, että näitä korkoasioita, mitkä kuitenkin liittyvät ymmärrykseen siitä, minkä verran tarvitaan euroja maksaa pikavippiä takaisin, pitäisi pystyä meidän nuorillemme myöskin opetuksen kautta tuomaan, perusasioita, kun meillä on niin hyvä matematiikan opetus koulussa, opettamalla laskemaan, mikä rahan arvo on ja mitä se tarkoittaa, kun jossain on korkoa 48 tai vastaavaa.

Mutta tähän yksityishenkilöiden ylivelkaantumiseen: se johtuu yhä useammin siis siitä, että taloutta paikataan näillä korkeakorkoisilla pikavipeillä yhtäkkiä ja liian usein myöskin hetken mielihoiteesta.

Lainsäädäntöämme on siis muutettu vuonna 2013 niin, että alle 2 000 euron luotoille asetettiin korkokatto. Mutta tätä on kuitenkin viime aikoina kierretty sillä tavalla, että on tarjottu yli 2 000 euron vippejä, joita on sitten voinut nostaa pienemmissä erissä. On tärkeää ja hyvää, että eduskunnassa aihe puhututtaa ja aiheesta on jätetty useampia lakialoitteita.

Tämän markkinointikiellon lisäksi pari vuotta sitten edustaja Toivakka teki lakialoitteen pikavippien korkokaton sääntelystä. Ja aiheeseen on myöskin ministeri Häkkinen nyt kevään aikana puuttunut. Oikeusministeri käynnisti valmistelun, jolla tiukennettaisiin pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

kaluottosääntelyä siten, että kiristettäisiin sekä korkokattoa että luotonantajalle aiheutuvia seurauksia korkokaton rikkomisesta. Esimerkiksi tilanteessa, jossa korkokatto on rikottu, ei kuluttajalla olisi velvollisuutta maksaa korkoa tai muita luottokustannuksia. Tämä tavallaan toimisi niin sanktiona väärin alalla toimiville pikaluottojen tarjoajille kuin myös sitten ennaltaehkäisevästi.

Kyseinen lakialoite on tärkeä, ja samaten monen muun edustajan kanssa toivon sille asianmukaista valiokuntakäsittelyä. Edustaja Satosen ja muitten kollegoitten lisäksi kiitän vielä erityisesti myöskin edustaja Taavitsaista tämän aiheen keskustelun ylläpitämisestä.

17.26 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Ylivelkaantuminen on Suomessa tänä päivänä suuri ongelma, ja erityisesti näiden pikavippien kautta tapahtuva velkaantuminen on sitä pahinta mahdollista velkaantumista, mitä voi laillisesti tapahtua.

Näitä pikavippejä hyödyntävät tai joutuvat käyttämään ihmiset, joilla ei ole valinnanvara. Heillä ei ole mahdollisuuksia neuvotella pankissa lainan ehdoista, vaan he joutuvat ottamaan elämän kuluihin sitä lainaa, mitä vain sattuvat saamaan, ja kuten tiedämme, korkokulut pikavipeissä ovat kerta kaikkiaan kohtuuttomia, eikä niitä voi hyväksyä.

Tämä aloite on erittäin tervetullut, ja olen sen itsekin allekirjoittanut, ja suurin osa eduskunnasta on sen allekirjoittanut. Toivon tälle aloitteelle sujuvaa läpimenoa täällä. Edustaja Satonen on osunut kyllä tässä hyvään asiaan ja tekee tässä inhimillisen teon, joka on kaikkien vähäosaisten ja syrjäytyneiden eduksi läpi mennessään.

17.28 Satu Taavitsainen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Satosen tekemä lakialoite on aivan erinomainen, ja toivon sen läpimenoa mahdollisimman pian.

Monen pikavipin ottaneen ahdinkoa kuunneltuani olen pistänyt merkille mainostamisen todellisen vaikutuksen asiaan. Iso mainos linja-auton kyljessä ja samaan aikaan tilapäinen rahapula tai välkkyvä mainos nettikasinon pelien vieressä ihmisen pelatessa ovat saaneet monet sortumaan.

Markkinoinnin kieltämisellä on ihan varmasti ennalta ehkäisevä vaikutus, ja se on yksi keino auttaa talousvaikeuksiin ja ulosottoon joutuneitten ahdingossa sekä ennaltaehkäisyssä, etteivät ihmiset joutuisi talousvaikeuksiin.

Myöskin edustaja Myllykosken mainitsema sosiaalinen luototus ja sen edistäminen Suomessa niin, ettei se olisi enää kunnille vain vapaaehtoinen tehtävä vaan että siitä tehtäisiin ihan lakisääteinen tehtävä, on todella tärkeää, koska sosiaalisella luototuksella autetaan ihmisiä saamaan taloutensa hallintaan, katkaisemaan velkakierre, kuntoutumaan, työllistymään, saamaan asunto tai pääsemään yli muusta kriisistä. On todella harmillista se, että Suomessa on vain 30 kuntaa, jotka myöntävät sosiaalista luottoa asukkailleen.

Ylipäätään ulosottoon joutuneiden ahdinko, kansainvälisten perintäyhtiöiden kurituksessa olevien ihmisten ahdinko sekä meidän sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen massiivinen joutuminen ulosottoon vuosittain — noin 320 000 asiakasmaksua joutui viimekin vuonna ulosottoon — kaikki tämä, on todella niin iso ja laaja kokonaisuus, jota ei pysty kerralla hallitsemaan, joten on erinomainen asia, että tämä niin kuin askel kerrallaan laitetaan kuntoon.

Tästä edustaja Satosen lakialoitteesta on hyvä apu yhteen kohtaan, ja jatketaan siitä sitten tätä työtä lakialoitteilla eteenpäin asioitten korjaamiseksi.

Myöskin valvonnan lisääminen ja sinne resurssien saaminen on erittäin tärkeää. Etelä-Suomen avi valvoo perintäyhtiöitä, eikä siellä taida olla resursseja riittävästi. Ilahduin ei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

len, että yksi perintäyhtiö oli saanut varoituksen laittomasta toiminnastaan. Monestihan nämä pikavippiyhtiöt ja perintäyhtiöt ovat samoja firmoja elikkä samoilla firmoilla on molempaa toimintaa.

Oliko niin, että paikalta 3 minuuttia?

Puhemies Paula Risikko: Kyllä, mutta jos se on siinä ja siinä, niin jatkakaa vain.

No niin, ei muuta kuin että toivon tämän lakialoitteen etenemistä. [Naurua]

Puhemies Paula Risikko: Se oli hyvin sanottu.

17.31 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset edustaja Satoselle ja kaikille tämän lakialoitteen allekirjoittajille. Ylivelkaantuminen on yksi meidän maamme vakavimmista huolista ja ongelmista tällä hetkellä. Sitä tapahtuu monella eri tavalla, ja näiden pikavippien kierre on sellainen, josta varmasti jokainen meistä on saanut palautetta, ja monen, jos ei perhepiiristä, niin lähipiiristä löytyy henkilöitä, jotka ovat pelaamisen kautta joutuneet tämäntyyppiseen kierteeseen, missä sitten ongelmat pahenevat koko ajan. Näiden pikavippien parissa itse asiassa eduskunnassa on tehty toimia pitkään, ainakin noin 11 vuotta muistan itse, kun täällä olen ollut. Ensimmäisenä kokoomuksen kansanedustaja Sampsa Kataja nosti tämän problematiikan aikanaan esille ja sai itse asiassa hyvin aggressiivista puolustusta ja hyökkäystä vastaan, kun hän ajoi silloin täyskieltoa, ja silloinhan tehtiin tiettyjä toimenpiteitä, muutettiin.

Mutta tässä on vähän samanlainen, että pitäisi pystyä puhumaankin jollain tavalla tekniikkaneutraalista lainsäädännöstä tai jostain, kerran tällä puolella ollaan kyllä, voisi sanoa, pirullisen ovelia. Aina etsitään uusi tie, aina etsitään uusi keino. Kun korkoa rajattiin, niin kehiteltiin jokin toinen keino, tai kun tehtiin tiettyjä rajauksia, niin sanottiin, että hae tänään ja nosta sitten silloin, kun huvittaa, pienemmissä osissa, eli tavallaan kierretään sitä lainsäädäntöä, joka on aikaansaatu. Hivenen pelkään, että myös tässä markkinointikiellossa tulemme näkemään vastaavanlaista toimintaa. Sen takia tässä edellä esimerkiksi edustaja Taavitsainen käytti hyvän puheenvuoron, että näitä pitää palasina mennä eteenpäin ja olla valmis tekemään sitten tiukennuksia ja korjauksia, kerran näin luulen, että joudumme tässäkin asiassa edelleen toimimaan.

Toivottavasti ihmiset ovat vastuullisia eivätkä lähde omalta osaltaan kiertämään tätä markkinointikieltoa esimerkiksi sillä tavalla, mitä olemme nähneet luvattoman, laittoman nettipelaamisen ja pokerin pelaamisen parissa, että suomalaiset aivan vastuulliset ihmiset lähtevät näiden rengeiksi saamalla siitä pienen korvauksen, tekemään laitonta mainontaa sosiaalisen median eri kanavissa, piilomainontaa ja tämäntyyppistä. Tässäkin uudistuksessa on se pelko. Mutta esitys on erinomainen, ja hienoa, että edustaja Satonen on jälleen salissa aktiivisena ja äänessä.

17.34 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Kiitos kaikille, vielä kerran kaikille allekirjoittaneille ja kiitos kaikille kommentoijille. Täytyy sanoa, että ne edustajat, jotka täällä ovat kommentoineet ja keskusteluun osallistuneet, ja toki monet muutkin mutta ennen kaikkea monet teistä olette eri vaiheissa hyvin aktiivisesti olleet tätä samaa ongelmaa ratkomassa. Aivan kuten edustaja Heinonen jo mainitsi, edustaja Kataja täällä ollessaan teki myöskin hyvää pohjatyötä, ja tämä onkin nimenomaan sellainen asia, jota meidän täytyy

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2018 vp

kyetä ratkomaan yli poliittisten rajojen ja monestakin eri tulokulmasta, kuten edustaja Taavitsainen täällä hyvin sanoi. En suinkaan kuvittele, että tämä yksistään ratkaisee tämän ongelman, mutta uskon, että ennalta ehkäisevässä mielessä tällä on merkitystä, ja jokainen ihminen, joka saadaan pelastettua ajautumasta tällaiseen kierteeseen, on iso voitto. Se täytyy nähdä myös siitä näkökulmasta.

Edustaja Heinonen otti varsin osuvasti esille sen, että tähän liittyy aina se haaste, että voidaan keksiä uusia toimintatapoja, ja se on ihan totta. Minusta siinä mielessä kannattaa ottaa oppia Hollannista, jossa on määritelty näiden uusien erilaisten tuotteiden osalta se, että siellä paikallinen finanssivalvonta voi jatkuvasti seurata, mitä uusia tuotteita tulee, ja sen mukaan päivittää listaa siitä, mitkä tuotteet ja minkä tuotteiden markkinointi katsotaan jälleen kielletyiksi. Siinä on oltava koko ajan hereillä.

Tämäkään järjestelmä ei varmasti ole aukoton, mutta se on itsestäänselvää, että jos me nyt kiellämme tietyt tuotteet, niin muutaman vuoden päästä meillä on ihan eri tuotteet markkinoilla ja ne vaikutukset ovat todennäköisesti samat. On hyvin tärkeää, että meillä on viranomaisilla oikeus hyvinkin nopeasti puuttua siihen tilanteeseen, mitä uudenlaisia tilanteita tulee vastaan, koska tärkeää on suojata niitä kuluttajia, joilla on vaikeuksia tässä rahan hallinnassa ja jotka ovat sellaisessa taloudellisessa tilanteessa, että heillä on suuri riski ajautua pikavippiasiakkaisiksi ja sitä kautta velkakierteeseen. Kiitos vielä kaikille tästä, ja toivon myöskin yhdessä muiden kanssa, että tämä asia menee vielä tällä vaalikaudella eteenpäin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.